

Groei dankzij grote vraag naar biologische producten

Biologische boeren in opmars

De biologische landbouw zit in de lift. Tussen 1996 en 1998 steeg de oppervlakte met veertig procent. Voor die tijd nam de biologische landbouw ook jaarlijks in betekenis toe, maar de toename was minder sterk. De veehouderij is de grootste groeier. In twee jaar tijd verdubbelde het aantal melkkoeien.

De biologische landbouw maakt geen gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen en kunstmest. Daarnaast krijgt het veel meer bewegingsruimte. Een biologische boer wordt gecontroleerd door een onafhankelijke keuringsinstantie. Agrarische bedrijven die biologisch willen produceren zijn verplicht om een periode van één of twee jaar volgens de normen van de biologische landbouw te werken zonder dat zij hun producten als biologisch mogen verhandelen.

Biologische landbouw moet men niet verwarren met de scharrelkippen- en scharrelvarkenshouderij. Deze vormen van landbouw gaan wat betreft milieu- en diervriendelijkheid minder ver dan de biologische landbouw.

Supermarkten

De groei van de biologische landbouw in de laatste jaren heeft verschillende oorzaken. De belangrijkste oorzaak is natuurlijk de groeiende vraag van consumenten naar biologische produc-

ten. Maar de klant moet deze producten ook ergens met weinig moeite kunnen kopen. In het verleden verkochten alleen natuurvoedingswinkels een breed assortiment biologische producten. Voor veel mensen waren deze winkels echter hoogdrempelig. In de supermarkt kon men alleen terecht voor een beperkt aantal biologische producten zoals aardappels, peen en zuurkool. Sinds kort verkopen ook veel supermarkten een groot aantal biologische producten. Niet alleen het grootwinkelbedrijf profiteert van de groeiende consumentenvraag, ook natuurvoedingswinkels en biologische boerenmarkten hebben stijgende omzetten.

Veehouderij topper

De veehouderij neemt het grootste deel van de groei van de biologische landbouw voor haar rekening. De opkomst van de veehouderij heeft effect op de akkerbouw. Biologisch gehouden vee mag namelijk alleen biologisch voer eten. Tussen 1996 en 1998

De groeiende vraag van consumenten naar biologische producten is de voornaamste verklaring voor het succes van de biologische landbouw. Supermarkten spelen op deze behoefte in.

nam de oppervlakte snijmaïs met zeventig procent toe en die van luzerne verdubbelde zelfs. Akkerbouwgewassen voor menselijke consumptie deden het in die periode ook goed, al zijn er grote verschillen. De oppervlakte consumptieaardappelen steeg met acht procent, het uienareaal steeg met 85 procent. Het aantal hectares met biologische suikerbieten verviervoudigde. Dat laatste spectaculaire groeicijfer is het gevolg van de introductie van Nederlandse biologische suiker.

Lelystad centrum

In 1998 werd op 20 duizend hectare biologisch geboerd. Deze oppervlakte is gelijk aan één procent van de totale Nederlandse landbouwgrond. In Flevoland is vijf procent van de grond biologisch. In andere provincies schommelt het aandeel tussen 0,3 en 1,5 procent. Het grote areaal biologische landbouwgrond in Flevoland is onder andere het gevolg van het beleid van de toenmalige Rijksdienst voor IJsselmeerpolders. Een groot gedeelte van de nieuwe drooggelegde gronden werd zonder het gebruik van kunstmest en chemische bestrijdingsmiddelen tot ontwikkeling gebracht. Deze biologische grond werd na een bepaalde tijd verkocht aan geïnteresseerden. Voor boeren die biologisch wilden produceren, was dit een ideale start. Mede daardoor is in Lelystad een aaneengesloten centrum met een aantal biologische bedrijven ontstaan.

Nederland geen koploper

In vergelijking tot andere Europese landen is de biologische landbouwsector in ons land nog klein. In andere landen zoals Oostenrijk (10 procent), Zwitserland (6,5 procent), Zweden (3,5 procent), Denemarken (2,5 procent) en Duitsland (2 procent) is het aandeel biologische landbouwgrond in het totale landbouwareaal aanmerkelijk groter.

Biologische boeren jonger

Biologische boeren zijn jonger dan boeren in het gangbare boerenbedrijf. In de gangbare landbouwsector is de helft van de boeren ouder dan 54 jaar. Hun biologische collega's zijn beduidend

jonger. Hier is twintig procent ouder dan 54. Meer dan de helft heeft een leeftijd die ligt tussen 40 en 55 jaar. De jongere biologische boeren hebben ook een hogere opleiding genoten. Van alle biologische boeren hebben vier van de tien een hogere beroepsopleiding of universiteit doorlopen. Bij hun gangbare vakbroeders is dit percentage vier keer zo laag.

Landbouwbedrijven die biologisch werken zijn gemiddeld groter dan gangbare bedrijven. Dat komt onder andere omdat op veehouderijbedrijven minder beesten op een hectare weiland grazen.

Biologisch boeren is ook een stuk arbeidsintensiever dan gangbaar boeren. Dit is ook wel logisch; voor het verwijderen van onkruid kan immers niet de spuit gepakt worden. Om in de extra arbeidsbehoefte te voorzien wordt vooral gebruik gemaakt van tijdelijke krachten.

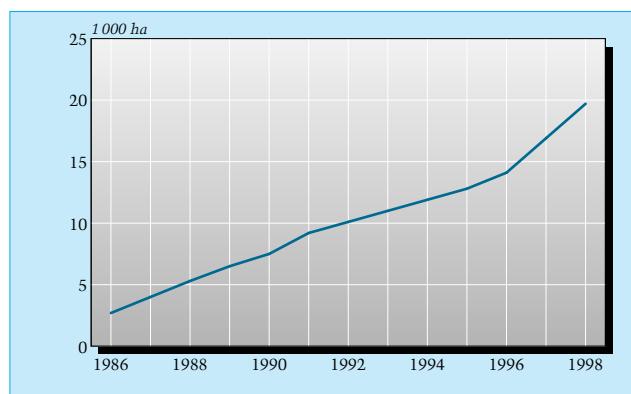
Schaalvoordelen

De sterren staan gunstig voor de biologische landbouw. De overheid ziet deze vorm van boeren als een milieu- en diervriendelijk alternatief voor de gangbare productiemethode. Zij probeert deze vorm van landbouw te stimuleren met een pakket aan subsidies. Daarnaast is uit verschillende onderzoeken gebleken dat biologische boeren financieel gezien aantrekkelijk kan zijn. De interesse van de kant van de consument en detailhandel is de laatste jaren groeiende. Ging enkele jaren geleden de helft van de biologische producten de grens over, nu wordt er op enkele plaatsen gemopperd over tekorten. Een tekort heeft meestal een hogere prijs tot gevolg. De verwachting is echter dat de prijzen van biologische producten omlaag zullen gaan. Dit komt omdat de omvang van de biologische handel toeneemt. Schaalvoordelen zullen aan de klant doorberekend worden.

Al deze factoren zullen er aan bijdragen dat de biologische sector nog verder zal kunnen groeien. De laatste berichten bevestigen dit. Tussen 1 april 1998 en 1 april 1999 zijn bijna tweehonderd boeren overgeschakeld op de biologische productiewijze. ◀

Frank van der Linden

Areaal biologische landbouw

Bedrijfshoofden in de landbouw naar leeftijd, 1998

